

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۴۰۰ دقیقه

نام آزمون: امتحان نوبت اول جغرافیا ۳

تاریخ آزمون: ۱۴۰۰/۱۰/۲۰

راه انبیا

۱ کدام عبارت با مفهوم «شهرگرایی» مطابقت بیشتری دارد؟

- ۱ بروز تحولات صنعتی و ورود کشورها به عصر نوسازی
 ۲ رواج شیوه‌های زندگی و رفتار و مظاهر شهری در روستاها
 ۳ تغییر نقش و عملکرد روستا و رونق صنایع کوچک تبدیلی
 ۴ استفاده از ماشین‌آلات کشاورزی و عناصر و خدمات شهری

۲ منطقه آبر شهری به کدام یک از مفاهیم زیر اطلاق می‌شود؟

- ۱ مادرشهر
 ۲ هسته اولیه
 ۳ حومه
 ۴ مگالاپلیس

۳ کدام یک از موارد به مدیریت صحیح و کارآمد شهرها و روستاها کمک می‌کند؟

- ۱ برنامه‌ریزی
 ۲ تمرکز زیاد منابع مالی
 ۳ دسترسی به راه‌های ارتباطی
 ۴ معادن انرژی

۴ جهاد سازندگی در سال ..... با هدف ..... تشکیل شد.

- ۱ ۱۳۵۷ - رسیدگی به مناطق محروم
 ۲ ۱۳۵۸ - رسیدگی به مناطق محروم
 ۳ ۱۳۶۸ - استقلال کشور
 ۴ ۱۳۵۷ - خودکفایی کشاورزی

۵ نخستین روستاها در کجا پدید آمدند؟

- ۱ در کنار کوهها
 ۲ در کنار غارها
 ۳ در کنار رودها
 ۴ در کنار دشت‌های هموار

۶ در قرن نوزدهم عامل مؤثر در افزایش مهاجرت از روستاها به شهرها در کشورهای توسعه‌یافته صنعتی اروپا و آمریکای شمالی چه بود؟

- ۱ کاهش مرگ و میر در روستاها
 ۲ توسعه صنایع کارخانه‌ای
 ۳ توسعه خطوط آهن
 ۴ کمبود زمین کشاورزی

۷ پدیده‌ی اسکان غیر رسمی یا غیر قانونی در اطراف شهرهای بزرگ، نتیجه چیست؟

- ۱ کمبود شغل
 ۲ کمبود مسکن
 ۳ افزایش کارتن خواب‌ها
 ۴ گرانی مسکن

۸ «مجاورت ایران با مدار رأس‌السرطان» و «افزایش شدید دمای سواحل جنوبی ایران در دوره گرم سال» به ترتیب به کدام «مؤلفه‌ها» از اطلاعات مورد نظر دلالت دارد؟

- ۱ مکانی و مکانی
 ۲ توصیفی و مکانی
 ۳ مکانی و توصیفی
 ۴ توصیفی و توصیفی

۹ مهمترین ملاک شهر و روستا تفاوت در چه نوع فعالیتی می‌باشد؟

- ۱ اجتماعی
 ۲ سیاسی
 ۳ مذهبی
 ۴ اقتصادی

۱۰ اولین هوایم‌ای جت در زمان ..... و در کشور ..... ساخته شد.

- ۱ جنگ جهانی دوم - ژاپن
 ۲ جنگ جهانی دوم - آلمان
 ۳ جنگ جهانی اول - آلمان
 ۴ جنگ جهانی اول - انگلستان

۱۱ عبارت زیر در رابطه با کدام مفهوم صحیح است؟

«برنامه‌ای است برای بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستائینان»

- ۱ کاربری زمین
 ۲ اصلاحات ارضی
 ۳ برنامه توسعه روستایی
 ۴ طرح‌های روستایی

۱۲ شرایط و ارتباط سکونت‌گاه با عوامل در سطح ناحیه، توسط کدام مفهوم نشان داده می‌شود؟

- ۱ مقر
 ۲ موقعیت
 ۳ پیرامون
 ۴ هسته اولیه

۱۳ کدام مورد به صورت «طرح هادی روستایی و توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران» تهیه و اجرا شده است؟
 الف) توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی
 ب) آموزش بهداشت و پیشگیری از بیماری‌های واگیردار
 ج) بهبود خدمات گردشگری و فراغتی
 د) تأمین آب آشامیدنی سالم

- ۱ الف و ب   ۲ الف و ج   ۳ ب و د   ۴ ج و د

۱۴ چه تعداد از عبارات زیر نادرست هستند؟

الف) متروپل شهر یا سکونتگاه اصلی یک منطقه و بزرگترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه است.
 ب) مادرشهرها شکل خطی یا کریدوری دارند.
 ج) مادرشهرها معمولاً مراکز حکومتی، مذهبی و تجاری یک کشور هستند و از این جهت برتری دارند.
 د) گاه در اثر گسترش دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی متروپل شکل می‌گیرد.

- ۱ عبارت ۱   ۲ عبارت ۲   ۳ عبارت ۳   ۴ عبارت ۴

۱۵ چرا اکثر مهاجران روستایی پس از ورود به شهر، در «بخش غیررسمی اقتصاد» به فعالیت می‌پردازند؟

الف) افزایش رشد طبیعی جمعیت شهری
 ب) محدودیت فرصت‌های شغلی در شهر
 ج) نداشتن مهارت و تخصص
 د) رشد بخش غیررسمی اقتصاد

- ۱ الف و ب   ۲ الف و د   ۳ ج و د   ۴ ب و ج

۱۶ در روند تولید قطارها از گذشته تا به امروز لوکوموتیوهای ..... به تدریج جای خود را به لوکوموتیوهای ..... دادند.

- ۱ بخاری - برقی   ۲ دیزلی - بخاری   ۳ بخاری - الکتریکی   ۴ بخاری - دیزلی

۱۷ خصوصیات بیان شده مربوط به کدام شهر است؟ «این شهر در کنار رودخانه کارون و در محل مقاطع راه‌های آبی، جاده‌ای و راه‌آهن قرار گرفته و موقعیت چهار راهی دارد.»

- ۱ لرستان   ۲ اصفهان   ۳ شهرکرد   ۴ اهواز

۱۸ کدام گزینه محدودیت‌ها و کاستی‌های حمل و نقل دریایی را بیان می‌کند؟

۱ هزینه پایین خرید کشتی‌ها - موقتی بودن اسکله‌ها
 ۲ وقوع طوفان‌های دریایی - ظرفیت کم کشتی‌ها در حمل و نقل بار
 ۳ هزینه بالای نگهداری کشتی‌ها - سرعت کم کشتی‌ها
 ۴ هزینه زیاد احداث بندر و اسکله‌ها - سرعت کم کشتی‌ها

۱۹ تنها خط برقی ریلی ایران در کدام مسیر است؟

- ۱ جلفا - تبریز   ۲ کرج - قزوین   ۳ تهران - مشهد   ۴ قم - ساوه

۲۰ عبارت زیر به کدام جنبه اهمیت حمل و نقل تأکید می‌کند؟

«داشتن وسایل و شبکه‌های پیشرفته حمل و نقل از عوامل قدرت ملی یک کشور محسوب می‌شود.»

- ۱ اهمیت اقتصادی   ۲ اهمیت سیاسی   ۳ اهمیت زیست‌محیطی   ۴ اهمیت اجتماعی

۲۱ منظور از وندالیسم شهری چیست؟

۲۲ کدام عامل از مهم‌ترین عوامل تغییر در کاهش روستائیشینی و افزایش شهرنشینی بوده است؟

۲۳ عوامل طبیعی را که در سکونت‌گزینی انسان‌ها در یک منطقه موثر هستند بنویسید.

۲۴ شهر پایدار چگونه شهری است؟

۲۵ آمایش سرزمین را تعریف کنید.

۲۶ مزایا و محدودیت‌های حمل و نقل لوله‌ای را بنویسید.

۲۷ مزیت‌های حمل و نقل ریلی کدامند؟

۲۸ مطالعه کاربری زمین چه کمکی به برنامه‌ریزان می‌کند؟

پاسخنامه تشریحی

- منظور از شهرگرایی روندی اقتصادی-اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستائیان رواج می‌یابد. **۱**
- برخی مگالاپلیس را منطقه؟ آبر شهری نامیده‌اند. **۲**
- مدیریت صحیح و کارآمد شهرها و روستاها به برنامه‌ریزی نیاز دارد. **۳**
- در سال ۱۳۵۸ جهاد سازندگی با هدف رسیدگی به مناطق محروم و استقلال کشور و خودکفایی کشاورزی فعالیت‌های زیادی در روستاها انجام داد. **۴**
- نخستین روستاها در کنار رودها به وجود آمدند. **۵**
- در سده؟ نوزدهم و نیمه؟ اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه؟ صنایع کارخانه‌ای، مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. **۶**
- یکی از پدیده‌هایی که در نتیجه مشکل مسکن در اطراف شهرهای بزرگ شکل می‌گیرد، اسکان غیر رسمی یا غیر قانونی است. **۷**
- بسیاری از اطلاعاتی که امروزه با آن‌ها سروکار داریم، به‌نحوی با موقعیت مکانی ارتباط دارند. برای مثال، شهرها و روستاها، کارخانه‌ها، بناها و آثار تاریخی و ... هریک فضایی جغرافیایی را اشغال کرده‌اند و ویژگی‌هایی دارند. به عبارت دیگر، داده‌ها و اطلاعات دو مؤلفه دارند: موقعیت جغرافیایی دارند (داده‌های مکانی) و دارای ویژگی‌هایی هستند (داده‌های توصیفی). **۸**
- مهمترین ملاک تفاوت بین شهر و روستا، تفاوت در فعالیت اقتصادی مردم شهر و روستا است. **۹**
- در طی جنگ جهانی دوم اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد. **۱۰**
- برنامه توسعه روستایی صرفاً به توسعه کشاورزی محدود نمی‌شود و به همه جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی و محیط زیستی به‌طور هماهنگ بها داده می‌شود. **۱۱**
- موقعیت، شرایط و ارتباط سکونت‌گاه را با عوامل در سطح وسیع‌تر (مانند یک ناحیه) نشان می‌دهد. **۱۲**
- تا کنون برای حل مشکلات اقتصادی روستاها اقدامات گوناگونی در نواحی مختلف جهان انجام شده است. از جمله اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین، تشکیل تعاونی‌های تولیدی روستایی، گسترش انقلاب سبز، توسعه خدمات گردشگری و فراغتی و ... **۱۳**
- الف) صحیح **۱۴**
- ب) در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید می‌آیند که به آن‌ها مگالاپلیس می‌گویند و شکل آن‌ها خطی، کریدوری، خوشه‌ای یا کهکشانی است. **ج) صحیح**
- د) مادرشهر همان متروپل است درحالی که باید می‌گفت مگالاپلیس شکل می‌گیرد. **۱۵**
- مهاجران روستایی اکثراً فاقد مهارت و تخصص هستند. هم‌چنین فرصت‌های شغلی در شهرها حائز محدودیت می‌باشد. در نتیجه اکثر مهاجران روستایی پس از مهاجرت به شهرها به سمت بخش غیررسمی اقتصاد سوق یافته و در این بخش به فعالیت می‌پردازند. **۱۶**
- در روند تولید قطارها از گذشته تا به امروز لوکوموتیوهای بخاری به تدریج جای خود را به لوکوموتیوهای دیزلی دادند. **۱۷**
- توضیحات بیان شده مربوط به شهر اهواز است. **۱۸**
- در حمل و نقل آبی هزینه‌ی احداث بنادر و اسکله‌ها و تجهیزات بنادر و همچنین ساخت یا خرید کشتی‌ها بسیار بالاست. همچنین سرعت کشتی نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل کم است. **۱۹**
- مسیر جلفا - تبریز (۱۴۸ کیلومتر) تنها خط برقی کشور می‌باشد. **۲۰**
- اهمیت سیاسی حمل و نقل برای کشورها از جهت داشتن وسایل و شبکه‌های پیشرفته حمل و نقل از عوامل قدرت ملی یک کشور محسوب می‌شود. **۲۱**
- خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها، آثار فرهنگی که یکی از انحرافات اجتماعی در شهرهاست. **۲۲**
- مهاجرت از روستاها به شهرها از مهم‌ترین عوامل تغییر در کاهش روستائینی و افزایش شهز نشینی بوده است. **۲۳**
- آب فراوان - آب و هوای ملایم - خاک حاصلخیز - جلگه‌ها. **۲۴**
- شهری است که به گونه‌ای طراحی شده که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان آن‌ها به‌طور مناسب و عادلانه برآورده می‌شود، بدون آنکه منافع نسل‌های آینده به خطر بیفتد و شهر و فعالیت‌های شهری کمترین آثار منفی و نامطلوب را بر محیط زیست دارد. **۲۵**
- آمایش سرزمین عبارت است از ساماندهی و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین. **۲۶**
- مزایا (۱) انتقال حجم عظیمی از مایعات به‌طور شبانه‌روزی که بسیار مقرون به صرفه است. **۲** انتقال مواد از طریق لوله کمتر به محیط زیست آسیب می‌رساند. **۳** محدودیت‌ها (۱) احداث و تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای به سرمایه‌گذاری فراوان نیاز دارد. **۲** خطوط لوله از نظر حوادث غیرمترقبه مانند زلزله یا جنگ به مراقبت زیاد نیاز دارد زیرا می‌تواند باعث انفجار و آتش‌سوزی شود. **۲۷**
- حمل و نقل ریلی موجب حرکت آسان‌تر بار و حمل بارهای سنگین در مسافت‌های نسبتاً دور شد و رونق بسیار پیدا کرد. **۲۸**
- محدودیت‌ها را بشناسد و به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که از فضاهای شهر به‌طور مناسب و متعادل استفاده شود. **۲۸**

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴